

NIELSEN, ANDERS: 'BUDDHISME', SYSTEME, 2015

s/151-152

Tekst 6: Hjertesutraen (7. årh. e.v.t.)

Hjertesutraen er en af de mest anvendte tekster inden for mahayanabuddhismen. Teksten gennemgår i meget koncentreret form nogle af de centrale læresætninger inden for mahayana. Men Hjertesutraen er først og fremmest kendt som en ritualtekst, som man reciterer igen og igen som et langt mantra, der skal rense den reciterende persons sind og give ham eller hende kraft.

Hjertesutraen

Idet den ædle bodhisattva Avalokitesvara* udover den dybe praksis, visdommens fuldkommenhed, betragter han de fem khandhaer*, og han ser, at de er tomme for egenværen.

Sariputra*, her (i virkeligheden) er form tomhed, form er kun tomhed, tomhed er ikke adskilt fra form, form er ikke adskilt fra tomhed, hvad der er form er tomhed, hvad der er tomhed er form. Akkurat det samme gælder følelse, indtryk, viljesytringer og bevidsthed*.

Sariputra, her (i virkeligheden) har alle begreber (dharma) kendemærket tomhed, de er uopståede (og derfor) uopførte, ubesudlede (og derfor) uafklarede, ikke ufærdige (og derfor) ikke færdiggjorte.

Sariputra, i tomheden er der altså ikke form, ikke følelse, ikke indtryk, ikke viljesytringer, ikke bevidsthed. Der er ikke øje, øre, næse, tunge, legeme og tanke. Der er ikke synligt, lyd, duft, smag, berørbart og begreber dharma). Der er intet øjeelement (og alle de sytten elementer) til og med tankebevidsthedselementet. Der er ingen uvidenhed, ingen udslettelse af uvidenhed (og alle de øvrige betingelser) til og med, at der ikke er fødsel-død og udslettelse af fødsel-død. Lidelsen, dens ophav, dens ophør og vejen dertil eksisterer ikke. Der er ingen erkendelse, ingen opnåelse, ingen ikke-opnåelse.

Sariputra, det skyldes altså bodhisattvaens ikke-opnåelse, at han i tillid til visdommens fuldkommenhed lever uden tankens hylster. Ved fravær af tankens hylster overvinder han frygtløst vrangopfattelserne og opnår det endelige nirvana.

Avalokitesvara Den vigtigste bodhisattva inden for mahayanabuddhismen.

Khandhaer Skandhaer

Sariputra Den discipel, der ifølge traditionen var den klogeste.

Bevidsthed Dvs. alle fem bestanddele.

Alle de buddhaer, der optræder i de tre tider, er fuldstændigt vågnet op til den uovertrufne fuldkomne opvågning ved at forlade sig på visdommens perfektion. Derfor må man erkende, at visdommens fuldkommenhed er det store mantra, det store visdomsmantra, det uovertrufne mantra, det uforlignelige mantra, som dulmer alle lidelser. Sandt er det, for det slår ikke fejl.

Dette mantra udtrykker visdommens fuldkommenhed: (Om) Gate gateparagate parasamgate bodhi svaha (Gået, gået, gået over, gået helt over! Opvågning, hil!). (Prajnaparamita hrdaya sutra)

Hjertesutraen. Findes i: Esben Andreassen: Buddhismen - introduktion, udbredelse og tekster til de første århundreder. Gyldendal Udkommelse, 2002. Oversat af Ole Holten Pind.

Tekst 7: Hengivelse til Avalokitesvara (1. årh. e.v.t.)

Avalokitesvara*, "Herren, der skuer fra det høje", er en af de vigtigste bodhisattvaer inden for mahayanabuddhismen. Avalokitesvara, der er Medfølelsens Bodhisattva, kendes bl.a. som Tjenrezig på tibetansk og Kannon på japansk.

Hengivelse til Avalokitesvara

17. Efter at have set at skabningerne er hjemsogt af hundredvis af lidelser, plaget af mangfoldige lidelser, blev han (Avalokitesvara), som er i besiddelse af den magt, der følger af lykkebringende erkendelse ved at skue ud over dem, en frelser her i verden med dens guder.

18. I fuldkommen besiddelse af magiske kræfter, af omfattende visdom og bekendt med de rette midler, ses han uden undtagelse i alle de ti verdenshjørner og i alle verdenssystemerne.

19. Og de, der er født på et uheldigt tidspunkt og har fået en slet skæbne og frygter for helvede, dyreriget og døds gudens rige, for disse levende væsner vil fødsel, alderdom og sygdom ophøre i rækkefølge. (Så fremsagde Aksayamati glad og tilfreds følgende vers:)

20. Du hvis blik er velsignet! Hvis blik er venligt og udmærker sig ved visdom og indsigt, hvis blik er fuldt af medliden og velvilje; du som er så smuk med dit dejlige ansigt og øjne!

Avalokitesvara "Herren der skuer fra det høje", den vigtigste bodhisattva
Aksayamati En anden bodhisattva